

Varia I

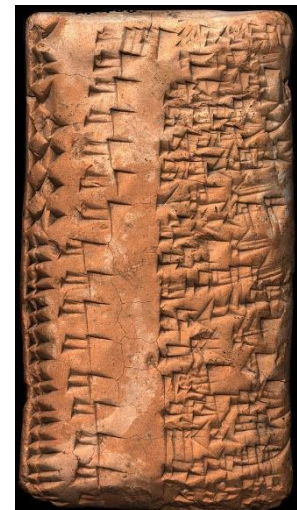
Tijdens het schrijven van mijn columns poppen er regelmatig herinneringen op die ik niet in die of een andere column kan verwerken. Daarom heb ik besloten een rubriek Varia te starten omdat het wel om onderwerpen gaat die ik graag met jullie wil delen. En herinneringen zijn herinneringen, en volgens mij per definitie waardevol.

De directeurswoning: In de beginjaren van het vormingscentrum in het Stifftshuis huisde het beheerdersechtpaar De Lange in een paar krappe kamertjes boven de keuken van het Stifftshuis. Het woongenot zal daar minimaal zijn geweest. Daarom werd besloten een directeurswoning te bouwen. Het resultaat is de woning tussen de Stifftshuizen en het Storkenhuis. Iedereen mag met mij van mening verschillen, maar ik vind dit huis zacht gezegd niet goed passen in het historische (nu beschermde) dorpsgezicht. Dit is makkelijk gezegd, maar hoe zou je dan moeten bouwen op zo'n locatie? Historiserend, streekeigen bouwen leidt al gauw tot kneuterigheid (mijn mening! RB), zie het nieuwe gemeentehuis van de oude gemeente Weerselo. Iets bouwen in oude stijl, bijvoorbeeld aansluitend bij het Storkenhuis, is ook gekunsteld: het lijkt oud, maar is het niet (dat ligt anders bij het tweede en derde Stifftshuis, daar gaat het om historisch verantwoorde herbouw van huizen die er ooit gestaan hebben). Zelf zou ik gaan voor een hypermodern ontwerp, getekend door een architect van naam. En ja, dat is dan wel iets heel anders, maar daar kom je dan ook eerlijk voor uit. Het lijkt mij in ieder geval beter dan wat er nu staat en de hierboven genoemde alternatieven. Natuurlijk is de pastorie (nu Rijksmonument) uit ca. 1925 ook een Fremdkörper op Het Stifft, maar het is gebouwd onder architectuur en misstaat mijns inziens geenszins op de plek waar hij staat. Maar ik ben natuurlijk wel subjectief, want het is mijn geboortehuis!

Materiële voordelen: Het traktement van de predikant was laag, zeker als je een gezin hebt met drie opgroeiende kinderen. Daar stonden wel een paar voordeeltjes tegenover. Zo werden in de paastijd van alle kanten eieren naar de pastorie gebracht. De gulle gever kreeg dan in de woonkamer een kopje koffie, terwijl mijn moeder in de keuken de eieren (vaak in krantenpapier verpakt) ging overdoen in een mandje. Een keer kwam mijn moeder terug met één ei, dat bleek een stenen nep-ei te zijn dat per ongeluk tussen de andere eieren was geraakt. In november in de slachttijd kwam de ene na de andere boerin een vleespakket afleveren bij de pastorie: stooflappen, karbonades, verse worst (die werd in de woonkamer te drogen gehangen), bakleverworst, bloedworst, enz. Het water loopt me nog in de mond. Als het jachtseizoen was begonnen, kwam iemand van de jachtvereniging een volle haas afleveren bij de dominee. Mijn vader was niet praktisch aangelegd, maar hij nam de haas mee naar de schuur, hing hem aan zijn achterpoten op aan twee spijkers in een balk van de zoldering en hielp de haas vakkundig uit zijn jas. Wij kinderen stonden geboeid toe te kijken, als was het de Anatomische les van Rembrandt.

Hoogwater: Een keer, royaal buiten de paastijd, kwam vrouw Berends, die achter ons aan de overkant van de Bornsestraat woonde, aan de deur met een mandje eieren. Iedereen verbaasd, maar de eieren werden in dank aanvaard. Later, toen ik in Utrecht studeerde en een college volgde over Oudgermaanse rituelen en gebruiken, kwam voorbij dat in de Germaanse tijd een eieroffer werd gebruikt om dreigend hoogwater te bezweren. En inderdaad, toen ik dat thuis vertelde herinnerde mijn vader zich dat op het moment dat de eieren gebracht werden het water in de beek achter de boerderij van Berends erg hoog stond. Er was dus alle reden geweest om eieren te bezorgen bij de representant van de god-van-dienst van dat moment.

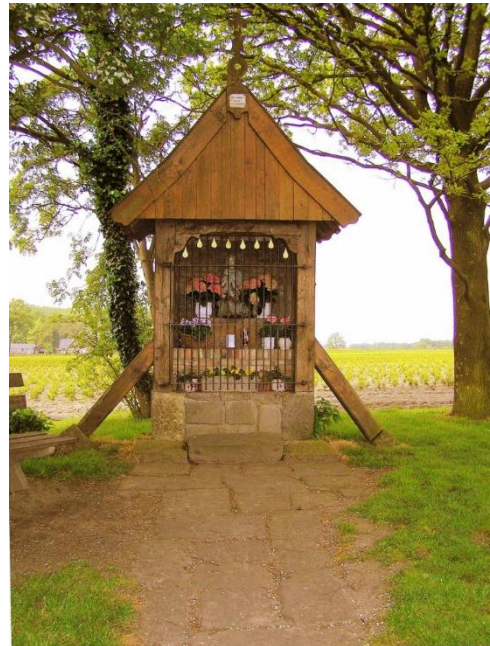
Het eitje: Bij een wisseling van de wacht voor wat betreft de directeursfunctie nam mijn vader gedurende een paar maanden de honneurs waar als interim-directeur. Bij de functie hoorde een bromfiets van het merk Berini, in de volksmond bekend als een 'eitje' vanwege de vorm van het benzinetankje (ontworpen door een Duitse ingenieur die twee reflectoren van koplampen van een DKW aan elkaar had gelast). Nu was mijn vader steengoed in het ontcijferen van kleitabletten in spijkerschrift en het in elkaar passen van talloze snippers van Dode Zee-rollen, maar van techniek had hij geen kaas gegeten. Het lukte hem niet om onder de knie te krijgen hoe je zo'n bromfiets aan de praat moest krijgen.

Voor de jongere lezers: Het systeem was dat je al trappend een zekere snelheid moest ontwikkelen, en dan haalde je een hendeltje over en liet je een wieltje op de voorband zakken en dan sloeg de motor aan. Althans dat was de theorie, maar de praktijk was anders voor mijn vader. Keer op keer probeerde hij te starten terwijl de snelheid nog niet hoog genoeg was, en na een aantal pogingen was de motor verzopen. Zelf kon hij het niet verhelpen, dus moest Johan Huizink er aan te pas komen om de bougie te drogen of te vervangen. En dan kon pa op weg naar Dulder.

Het Avondmaal: Enkele keren per jaar, maar in ieder geval op Goede Vrijdag, was er een Avondmaalsdienst. De avondmaalstafel werd dan gedekt met een groot wit laken dat na gebruik weer werd gewassen door wasserij Het Springendal in Ootmarsum (alle andere was werd thuis gedaan). De bakker van Huzink op de Belt bakte voor de gelegenheid op bestelling een wit casinobrood en bracht een fles miswijn mee. Het brood werd op de avond tevoren ontdaan van zijn korsten en in lange repen en deels dobbelsteentjes gesneden en met een servet eroverheen weggezet. Ook de korsten werden in repen gesneden en diende voor ons kinderen als speelgoed. Als je die repen achter elkaar legde, dan had je namelijk een spoorbaan. De fantasie deed de rest.

Het Mariakapelletje: Toen ik een keer met mijn tante Co boodschappen was wezen doen op de Belt, wandelden wij terug over het zandpad langs de es. Bij het naderen van het Mariakapelletje zag ik een paar mensen geknield voor het kapelletje zitten. Nieuwsgierig als ik was vroeg ik aan mijn tante wat die mensen daar deden. Zij antwoordde met Ssst, die zitten daar te bidden voor dat beeldje. Waarop ik volgens de overlevering gezegd schijn te hebben: Net als de heidenen! (de indoctrinatie van de Zondagsschool had duidelijk zijn uitwerking niet gemist). Pas veel later heb ik begrepen dat de H. Maagd Maria in de katholieke leer toch een net iets ander plaats heeft dan de heidense afgodsbeelden. En trouwens, voor die zogenaamde heidenen zijn die beelden helemaal geen afgoden, maar gewoon goden. Het is maar hoe je er tegenaan kijkt.

Rien Brongers
rienbrongers@gmail.com